

THE ONLY SLOVENIAN DAILY
BETWEEN NEW YORK AND CHICAGO
THE BEST MEDIUM TO REACH 180.000
SLOVENIANS IN U. S. CANADA
AND SOUTH AMERICA.

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

Neodvisen dnevnik zastopajoč interese slovenskega delavstva.

"WE PLEDGE ALLEGIANCE TO OUR
FLAG AND TO THE REPUBLIC FOR
WHICH IT STANDS: ONE NATION INDI-
VISIBLE WITH LIBERTY AND JUSTICE
FOR ALL."

VOLUME III. — LETO III. CLEVELAND, O., TOREK, (TUESDAY) SEPT. 28th., 1920. ST. 229 (NO.)
Single Copy 3c Entered as Second Class Matter April 29th, 1918, at the Post Office at Cleveland, O. under the Act of Congress of March 3rd, 1879. Posamezna številka 3c

PROTI ORGANIZIRANEMU DELAVSTVU SE KUJE ZAROTA.

GIBANJE ZAVZEMA TUDI POLITIČNI ZNAČAJ.

Washington, 27. sept. — V najkrajšem času bodo kapitalistični interesi širom dežele začeli združen boj, katerega namen bo zlomiti štrajkovno moč unijskega delavstva.

V ta namen se bodo seveda prizadevali uničiti unije in ustanoviti vsepovsodi "odprto delavnico", to je: neunijsko.

Za ta boj so se organizirali skoro vsi delodajalci v 100 različnih industrijskih mestih, ki so raztresena po 31 različnih državah.

Skoro preko noči so se organizirale razne organizacije, krajevne, okrajne in državne. Kako obširna je kampanja, katero so zapričeli kapitalistični interesi proti organiziranemu delavstvu, je razvidno iz poročil, ki jih prejema delavske organizacije iz vseh delov dežele. Opažati je, da se ta protidelavska gonja prenaša tudi na politično polje. V več krajih so se razni kandidati, ki iščejo izvolitve, izjavili, da bodo delovali za "odprto tovarno", ako bodo izvoljeni.

Kako daleč sega roka kapitalističnih močitev in kakih sredstev se poslužujejo, je razvidno iz slučaja v Galvestonu, Ga. Kakor znano, je tamkaj v boj med organiziranim delavstvom in delodajalci posegla vmes državna oblast, ki je poslala v mesto državno milico. Vojaske vlada je proglasila nad mestom obsedno stanje, ki je 40.000 ljudi oropalo njih državljskih pravic za dobo več tednov.

Ta boj proti delavskim unijam se snuje že kakih deset ali dvanajst mesecev.

To delo se je vršilo tako naglo in tako brezhrupno, da je še celo danes malokomu znano, kako močno je in kako daleč sega njegov delokrog.

Cesto se zgodi, da v kakem kraju taka organizacija, ki se navadno imenuje "Zveza državljanov" ali "Zveza za odprto delavnico", še celo poznana ni, dokler se ne pojavi kak delavski spor. To se morda zgodi, ko unijski delavci hočejo obnoviti svoj kontrakt z delodajalci.

Takrat delavci šele spoznajo, da delodajalci sploh odklanjajo vsako pregovarjanje z unijskim komitejem, in kar je več, da delodajalce podpirajo tudi delodajalci drugih industrij, s katerim so se za ta način organizirali.

Toda delodajalci smatrajo iz psihološkega stališča še pripravnejšim kak spor, v katerem je javnost v splošnem prizadeta in trpi vsled istega kot je naprimer spor na poletnih železnici. Delodajalci računajo na to, da imajo v takem slučaju najboljšo priliko, da pridobijo na svojo stran simpatije splošnega ljudstva. Za vzgled lahko dobro služi nedavna stavka uslužbencev Brooklyn Rapid Transit družbe.

V večini mest, kjer obstajajo take organizacije, ki so se osnovale edino z namenom, da uničijo unijsko delavstvo, še ni prišlo do odločilnega spopada, toda prišel bo preje ali sleje. V nekaterih manjših bojih so zmaga- li delodajalci, v drugih delavci, toda odločilni spopad bo šele prišel.

Na drugi strani se tudi poroča, posebno iz zapadnih držav kot sta Texas in Washington, da je delodajalce že nekoliko minula ona vna za odprt boj, ki so jo kazali od prvega začetka. Seveda za to so odgovorni v prvi vrsti delavci ondotnih držav, ker so veliko bolj organizirani kot na vzhodu. Resnici na ljubo se mora tudi priznati, da se po vseh mestih dobi med delodajalci element, včasih manjši včasih večji, ki ne odobrava nameravanega boja, ali ki se samo neradevolje podaja vanj. To so oni, ki imajo nekoliko več razsodnosti in ki se zavajajo, da je tendenca sveta, da napreduje in da bi bilo brezzmyselno zoperstavljati se.

Poljaki zavzeli Grodno.

Varšava — Utrjeno mesto Grodno, ki leži ob reki Njemen, je padlo v roke poljskih čet, kakor pravi uradno poročilo poljskega generalnega štaba. S tem so poljske čete dosegle ono črto, ki je določena kot poljska meja v versailski pogodbi.

Predno je mesto padlo, so se vršili jako hudi boji, kajti boljševiki so se močno zoperstavili. Ko so došla zadnja poročila o padcu mesta, so se v bližini Grodna še vedno vršili hudi boji med nasprotnima armadama.

Poljsko poročilo pravi, da ima poljska armada uspehe ob celi fronti. Nadalje pravi, da ojačenja, ki so jih dobile sovjetske čete, niso bila dovolj močna, narkar so se umaknile jugovzhodno od Grodna, izgube pri tem 700 ujetnikov in več strojnih pušk.

Neko drugo poročilo pravi tudi, da so poljske čete prekorale Dnjeper-Bug kanal in zavzele mesta Kartuska, Bereza in Rozani.

Poročila iz Rige pravijo, da sovjetska mirovna pogodba vsebuje hud napad na zavezniške države. Sovjetski delegatje so se izjavili, da so pripravljene privoliti v velike žrtve, da se uniči naklepe zavezniških imperijalistov. Sovjetski delegatje so mnenja, da ententa želi, da se rusko-poljske sovražnosti nadaljujejo toliko časa, da so obe strani izčrpani.

Nemirnost v Italiji polega.

Rim, 27. sept. — Današnja poročila iz raznih delov dežele kažejo, da se delavci v splošnem izjavljajo, da bodo zapustili tovarne, narkar se sprejme potreben zakon, da dobijo delno kontrolo v industriji.

Kabinet je optimističen. Prepričanje vlada, da so se delavci nekoliko ohladili in da sedaj gledajo na celo stvar treznejše. Ministri so mnenja, da delavstvo raje vidi industrijo zopet na nogah z regularno plačo kot pa da obdrži tovarne v negotovosti, da-li dobi plačo ali ne.

Ministrski predsednik Giolitti je kabinetu stavil predlog, da se civilistom prepove nositi orožje. Pretekli dogodki dokazujejo, da je velika večina prebivalstva oborožena.

TO JE BIL ŽALOSTEN PRIZOR.

Chicago, 25. sept. — Zvezni prohibistični zastopniki so danes v tem mestu zili v Chicago reko 21.000 steklenice prave pive iz onih lepih starih časov. To pivo je bilo zaplenjeno pri nekem salonarju preteklo leto meseca avgusta.

NOV VIR PAPIRJA.

London, 27. sept. — V Palestini raste jako veliko papirnatih trav in v njej se pridobiva tudi jako velike količine šote. Dokazano je, da se iz obojih da delati papir.

PAPIRNATE MARELE.

New York, 27. sept. — Neka trdka bo v kratkem dala na trg papirnat dežnik, ki bo jako uspešno nadomestil sedanje blaginate dežnike. Veljal bo je 50c.

6000 OHIJSKIH PREMOGARJEV NA STAVKI.

CLEVELAND BO NAJBRŽE JAKO OBČUTNO PRI- ZADET.

Bridgeport, 27. sept. — Najmanj 6.000 premogarjev je prenehalo z delom kot posledica proglasitve neuradnega štrajka v tem okrožju, ki je poznano kot št. 8.

Danes je prenehalo z obratovanjem vsega skupaj 42 premogokopov v tem okrožju, ki ob- staja iz krajev Harrison, Jefferson in Belmont. 54 premogokopov pa je danes še vedno obratovalo.

Okraj št. 8. pošilja skoro največ premoga v Cleveland, da- siravno se ne ve točne količine, ki jo dobiva od tamkaj.

Štrajkarji zahtevajo plačo za drobno kamnje, ki se nahaja med premogom, kakor tudi za kamene plasti, ki so več kot 12 palcev debele. Operatorji zahtevajo, da se jim ugoditi, trdeč, da je v ceni, ki se jo plača za kopanje premoga, že tudi vračnajo kolenje.

Številni premogarji, ki so še ostali na delu ali pa prenehali, so mnenja, da bo konvencija pri- zadetih premogarjev končala ne- avtorizirano stavko še do četrtka. To domnevanje sloni na dejstvu, da so unijski uradniki izjavili premogarjem, ko so gro- zili s stavko, da bo bila taka akcija "samomorna."

Kot znano, je bil pred par- tedni med unijo in lastniki skle- njena pogodba v Columbusu, gla- som katere so dobili zvišanje vsi oni delavci premogokopov, ki so plačani od dneva. Unijski uradniki pravijo, da prenehanje z delom v sedanjem času ni samo krivično napram javnosti, temdeč da se s tem tudi da v nič pogodbo, ki je bila podpi- sana od obeh strani.

CENE ŽIVILOM PADAJO.

Chicago, 27. sept. — Sol West- ertfield, predsednik organizaci- je groceristov, je danes podal izjavo, v kateri napoveduje splo- šno padanje cen vsem živilom z izjemo masla in jajec. Vzrok padanju je najti v tem, pravi Westertfield, ker banke več ne marajo posojati denarja in mo- rajo trgovci na debelo z blagom na trg, da dobijo denar.

"V Chicagi je tomatov padel na 15c za basket, tehtajoč 22 funtov in pol, sladkor je padel na 15c funt in bo šel še nižje, krompir pa je po 15c pek.

ARETIRAN KOMUNIST.

Chicago, 27. sept. — Danes je tukajšnja policija aretirala W. Shechmana, nekdanjega tajnika Nikolaja Lenina, sedanjega ru- skega ministrskega predsednika.

— V kratkem se prične obrav- nava proti dvema možkima, ki sta obtožena umora prvega re- da. Prvi je Fred Morris, 2829 Pine ave., ki je zaklal svojo že- no, drugi pa Charles Cross, ki je v prepiru radi plačanja sta- narine ubil lastnika hiše, v ka- teri je stanoval, Jakoba Bern- steina.

— Teta Štoklja je obiskala družino Jos. Žulica na vzhodni 158. cesti ter pustila krepkega sinčka. Cestitamo!

Eksplodizija v Corku.

Cork, Irsko, 27. sept. Danes ob 2. uri zjutraj je mesto pre- tresla jako silna eksplozija, ka- teri je sledilo streljanje iz pušk po raznih delih trgovskega di- strikta.

Ko so prebivalci zjutraj pri- šli na ulice, so našli glavno uli- co St. Patrick polno razbitega stekla in ospredje velike trgo- vine, v kateri je baje zaposlenih veliko mladih Sin Fajnovcev, je bilo popolnoma uničeno od bomb. Po vseh trgovinah v okolici so bila vsa okna popolnoma razbita.

Belfast, 26. sept. — Nad mno- žicami, ki so šetale po glavni ulici mesta, je nastala velika panika, ko so nenadoma začeli padati strelji iz zasede in dru- god. Že v soboto zvečer so se pojavili nemiri, v katerih je bil en policaj ubit, dva druga pa ranjena.

Wilson bo govoril za ligo.

Chicago, 27. sept. — Osem mest po raznih državah je po- tom mestne vlade ali državljan- skih organizacij povabilo pred- sednika Wilsona, da pride in go- vori glede lige narodov, ko bo predsedniška kampanja šla pro- ti koncu.

Sicer ni prišlo iz Bele hiše, ni- kako zagotovilo, da se bo pred- sednik podal na kako govorniško turo, pa ima glavni stan demo- kratične stranke v svojih načr- tih tudi Wilsona. Računa se nanj, da bo govoril o ligi poseb- no v nekaterih "strategičnih mestih", vstevši nekatera za- padna mesta.

MOŽJE SO VSEGA KRIVI, PRAVI ANGLEŠKI PISATELJ.

Washington, 27. sept. — W. L. George, dobroproznani angle- ški pisatelj, ki je prišel v Ame- riko, da prouči tukajšnje živ- ljenje, pravi, da so zakonski mo- žje krivi vseh nesporazumov v zakonskem življenju. Poslu- šajte, kaj pravi o tem zanimi- vem predmetu: "Kadar se mo- škii oženi, je zanj vse končano. Za one može, ki hočejo biti us- pešni v zakonskem jarmu, da- jem sledeče praktične nasvete: Ženi ne povejte vedno resnice; boljše se je malo zlagati kot pa biti nesrečen. Ne recite ji, da ji obleka ne pristaja, četudi je res. Ne povejte ji, da izgleda slabo. Ne skušajte biti dov- neni, ker to boli njeno nečim- nost. Vse preveč moških pusti, da se iz srečnih dvorjenj razvi- je dolgočasno zakonsko življe- nje. Ko se moški poroči, začne najprej zanemarjati svojo oble- ko, potem svoje obnašanje in končno svojo ženo. Edino oni mož, ki ima vsak večer nekaj, s čemur drži pozornost svoje že- ne, more upati, da živi srečno. Ženske se bolj zanimajo za du- ševno življenje kot moški. Konč- no pa še nekaj: Obnašajte se napram ženi tako kot pred po- roko. Nekoliko pretiravanja o njenih vrlinah in njeni lepoti je zmerom dobro."

ANGLEŠKO POSLANIŠTVO DOBIL GROŽNJE.

Washington, 27. sept. — Tu- kajšnje angleško poslaništvo je dobilo grozilo pismo, v katerem je rečeno, da bo poslupje, v ka- terem se nahaja poslaništvo dva dni po smrti župana MacSwine- yja pognano v zrak.

PROPAGANDISTIČNI VLAKI V RUSIJI.

Iz "Christian Science Moni- tor" povzemamo sledeče zani- mi- vo poročilo o načinu, katerega se poslužuje sovjetska vlada v svoje propagandistične svrhe:

Propaganda je ena najzani- mivejših stvari na svetu. Izza časa, ko so si ljudje, ki so biva- li še v votlinah, pripovedovali skrivne načine, da se ohrani ogenj skozi vso noč, pa do da- nes, ko električni napisi, večji kot ljudje, žarijo, pripovedujejo o čudovitosti žvečilnega gumija ali trumf tega mila nad drugim, je propaganda imela zelo močan vpliv nad človekom, ki je jako vzprejemljiva kultura. In pri- znana stvar je, da je uspešno propagiranje veliko bolj dobič- kopsno kot pa kovanje najlepše poezije.

Tukaj v Ameriki smo kma- lu podlegli propagandi. Kampa- nje te ali one vrste, kričeči pla- kati, žareče luči, ljudje, kostu- mirani na različne načine, vse to je danes pripravilo, da smo u- živali propagando za zajtrk, za kosilo in večerjo in da smo o- nje sanjali celo ponoči. Toda v Rdeči Rusiji se vodi nek izre- den način propagande, ki se more kosati celo z ameriškim propagandističnim komitejem Mr. Creela, namreč s propagan- dističnimi vlaki.

Vsa Rusija je razdeljena v pet delov in za vsako je odde- ljen en poseben vlak z rednim osebnim kot na kakem parniku, in ta vlak potem vozi okrog po svojem okraju, prinaša sveže ve- sti iz Moskve in obvešča odda- ljene trge in vasi, kaj se godi v boljševiskem glavnem mestu. Kot se drugod daje imena boj- nim parnikom, tako se v Rusiji daje vlakom imena kot: Lenin, Sverdlov, Oktobrska revolucija, Rdeči vzhod in Rdeči kozak, ki je obveščal prebivalstvo provin- ce Rostov in Don. Toda ti vla- ki se poslužujejo mesto strojnih pušk premikajočih slik, časopi- sov, knjig in slik. Mesto da bi se vlake zavarovalo s pisanimi barvami, pa so nazunaj pokriti s prizori, ki prikazujejo dobrote sovjetskega režima v primeri z grozotami, ki jih je trpela Ru- sija pod carjevo vlado.

Od prvega početka Burov, ki je zamislil te propagandistične vlake, ni vedel, kako bi se po- barvalo te vlake od vzunaj, kaj- ti v Rusiji obstoja vladni de- partment, napram kateremu je navaden akademik ničla, nam- reč department za proletarsko kulturo. In department za pro- letarsko kulturo je odločil, da se slikanje teh vlakov izvede pod vodstvom futurističnih u- metnikov. Dejstvo je, da so bili futuristi v pričetku revolucije precej močni. V dnevih, ko se je ustvarjalo na novo, so bili preroki več kor modernosti. Po- pularno geslo je bilo: "Daj iz- raza samemu sebi." In bilo ni nič izvanrednega, če ste videli ljudi, ki so s kosom krede v ro- ki dali čustva svojim izrazom na raznih plankah in po cest- nem tlaku. Seveda njih izraž- nja so ljudje kmalu pohodili ali pa so jih odstranili drugi vneti umetniki. Toda to ni zmanjšalo njih vneme. Tako se je zgodilo, da je prvi propagandistični vlak "Lenin" odšel na svoje potova- nje pokrit z živahnimi barvni- mi varijacijami in zanimivimi rizbami futuristov.

Pozneje se je stvar predruga- čila in vlak "Rdeči kozak" se je poslikal na drugačen način. "Rdeči kozak" obstoja iz 16

vagonov, ki se vsi na obeh stra- neh poslikani. Na vsaki strani je kaka zanimiva slika, ki pred- stavlja življenje pod sovjetsko Rusijo in obupno stanje delav- stva pod carsko vlado ali pa pod peto belo garde. Pod ali nad sliko se v kratkem pojasnuje pomen slike.

Vagoni so bolj podobni potu- jočemu mestu kot vlaku V enem se nahaja brezični brzovaj, ta- ko da je zveza z Mosko nepre- trgana, v drugem se nahaja ma- la tiskarna z mehaničnim tiskal- nim strojem, ki natiska lahko 15.000 izdaj v enem dnevu. V tretjem se nahaja kinematograf, v katerem se nahaja dovolj se- dežev za 150 ljudi, toda ta je samo za otroke. Ko se vlak us- tavi v kaki vasi, se stvar tako priredi, da na stotine ljudi h- kratu gleda premikajoče slike, ki prikazujejo na primer Leni- na, ko govori pred kongresom tretje internacionale. V vago- nu, v katerem se nahaja knjiž- nica, se nahaja tudi gramofon, in tu ljudje slišijo, kaj ima povedati Lenin. Pregovor pravi, da ako gora ne pride k Mo- hamedu, mora priti Mohamed k gori, in tako tudi tu: starodav- na Moskva, sedež sovjetske vla- de prihaja na viden in slišen način v oddaljene vasi na o- bronkih brezmejne Rusije. Ne sme se pozabiti omeniti tudi va- gona, v katerem se nahaja ku- hinja in pa vagon, v katerem se nahajajo električni stroji, ki skrbijo za rasvetljavo in gonil- no moč tiskalnih strojev.

Že imena vlakov so taka, da vplivajo na človeško domišljijo. Predstavljajte si kmeta, ki mi- rno dela na polju, ki vidi drvečo napram njemu nič manj kot "oktobersko revolucijo". Pred- stavlja si si kozaka, ko ogledu- je poslikane stene "Rdečega ko- zaka", ki mu pripovedujejo v zanimivih slikah razliko med delom pod sovjetsko vlado in suženjstvom pod carjevim bi- čem. Premislite si, kakšen vpliv more imeti na priproste vsača- ne, ko gledajo premikajoče si- ke konvencije ljudskih komisar-jev in zagledajo med navzočimi tudi svojega delegata, ali pa da stojijo v vagonu, prenapolnje- nem s knjigami, medtem ko jim Trocki govori iz gramofona.

Predstavljajte si prebivalce oddaljenega Turkestana, čitajoč najnovejše vesti kot v Moskvi ali pa še preje, kajti propagan- distični vlaki dobivajo vedno najnovejše novice. Svet se že dolgo časa čudi, kako da je Ru- sija mogla obstati tako trdno navzlic vsej blokadi in civilnim spopadom. Eden izmed odgo-rov se najde v duhovitosti, ki je zamislila te propagandistične vlake in v triumfu, ki jih vzdr- žuje.

D'ANNUNZIO PROSI PRI- ZNANJA.

London, 27. sept. Brzjavka "Exchange Telegraph" agentu- re, ki je bila prejeta danes iz Rima pravi, da je D'Annunzio s krova Marconijeve jahte, ki se nahaja v reškem pristanišču, poslal brezično brzjavko, v ka- teri se prosi za priznanje nove "kvarnerske države" od strani vseh držav.

Washington, 27. sept. — Dr- žavni department izjavlja, da ni prejel nikake brezične brzjav- ke od D'Annunzia, v kateri bi prosil za priznanje.

MAC SWINEY JE V "SLA- BEM POLOŽAJU."

London, 27. sept. — Irski li- ta za samoodločevanje je izdala naganilo, v katerem je rečeno, da je župan MacSwiney prebil zelo hudo noč in da se nahaja v jako slabem položaju. To je 46. dan njegovega lakotnega štraj- ka.

IMPORTIRANJE OROŽJA PO ZRAKU.

London, 27. sept. — Mrs. Cretchen Meuker, ki je ameri- ška državljanica, je bila kazno- vana s \$50 globe, ker je pri- nesla v Anglijo 9 revolverjev v aeroplanu brez dovoljenja. Ona pravi, da njen sin zbira re- volverje najrazličnejših vrst.

"Enakopravnost"

IZHAJA VSAK DAN, IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Owned and Published by
THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
Business Place of the Corporation. 6418 ST. CLAIR AVE.

SUBSCRIPTION RATES:
By Carrier 1 year \$5.50, 6 mo. \$3.00, 3 mo. \$2.00
Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail 1 year \$6.00, 6 mo. \$3.50
3 mo. \$2.00.
United States 1 year \$4.50, 6 mo. \$2.75, 3 mo. \$2.00
Europe and Canada 1 year \$7.00, 6 mo. \$4.00
POSAMEZNA ŠTEVILKA 3c SINGLE COPY 3c

Lastate in izdaja za
Ameriško-Jugoslovanska Tiskovna Družba.
6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 551. 6418 ST. CLAIR AVE.

Za vsebino oglasov ni odgovorno ne uredništvo, ne upravnštvo.

CLEVELAND, O., TOREK, (TUESDAY) SEPT. 28th., 1920.

104

KAJ SE GODI V ITALIJI?

Kaj se godi v Italiji bo ostala uganka še precej časa, ali vsaj toliko časa, da se stvari zopet pomirijo in bodo dogodke preštudirali nepristranski proučevalci, ki so manj razburljivi kot pa so navadno časnikarski dopisniki. Eno je gotovo: delavci prevzemajo vedno več tovarov v lastne roke brez dovoljenja lastnikov in jih obratujejo. Koliko uspeha imajo pri obratovanju, tega ni mogoče pozitivno trditi. Toda ena stvar je prava, da je neka taka tovarna, ki je pod vodstvom delavcev, dovršila enega rušilca za mornarico, da druga izdeluje zrakoplove kot preje in da tretja nadaljuje s produciranjem avtomobilskih delov in z sestavljanjem istih.

Jasno je tudi, da delavske kooperative igrajo jako veliko vlogo. Vesti pravijo, da so delavci priredili, da njihove kooperative prodajalne sprejemajo produkt prejetih tovarov in da tudi izdajajo posebne čeke, s katerimi dobijo delavci v zadržnih prodajalnah, kar potrebujejo za življenje. Lastniki tovarov so se poslužili pri oviranju delavskega napredka načina, katerega imenujejo ruski boljševiki sabotažo. Odnegli so iz tovarov poslovne knjige, tako da bi delavci ne bili v stanu vedeti, kdo je naročil blago in kam se je ima odposlati. Tehnični in upravni uslužbenci se povečini držijo na strani lastnikov, kar znači, da upajo na njihovo zmago.

Kaj je cilj gibanja še ni mogoče reči. Kot stojijo reči sedaj, je gotovo toliko, da delavci želijo nekaj več kot samo povišane mezde. Oni zahtevajo, da imajo besedo pri upravi industrije. Brez dvoma je, da je med temi delavci veliko število komunistov, ki upajo, da se bo iz vsega izcimila politična revolucija in da bo prišla na površje sovjetska vlada, toda za sedaj izgleda vendar kot da večina delavcev posveča svoje revolucionarne aktivnosti industriji. Eno izmed nedavnih poročil je obsegalo tudi sledeč zanimiv odstavek:

"V istem času pa je veliko ljudi prepričanja, da so imeli propagatorji industrijske revolucije v mislih tudi politično revolucijo ter da je njihov namen priboriti si zmago najprej na industrijskem polju, nakar bi bila tudi politična revolucija neizogibna, kajti potem ko bi bile tovarne pod sovjetsko vlado, bi politična vlada prenehala sama od sebe, kar ne bi imela ničesar, čemur bi naj vladala."

Najsibo da so se italijanski delavci vzdržali politične akcije namenoma ali samo slučajno, vendar je njihova metoda nadvse poučljiva. To najbolje dokazuje zgoraj navedeni odstavek. Morda od sedanjega gibanja v Italiji ni pričakovati prevelikih takojšnjih izprememb, toda gotovo je, da ima veliko poučno vrednost.

Govoreč splošno, dokazuje delavsko gibanje neizmotljivo to, da je ekonomska sila močnejša kot politična, to gibanje prikazuje nprav politične vlade in resnično stališče kapitala z ozirom na produkcijo. Morda bo vzel veliko let in storjenih bo veliko napak, predno bodo oni, ki imajo ekonomsko silo, spoznali, da je njihova in predno bodo jasno spoznali namene, za katere edino se jo more rabiti v trajni dobrobit človeške družbe.

PRIZOR MOČI.

IGROKAZ V ENEM DEJANJU

Napisal J. Skuk.
(Dalje)

LUTER: Sluge smo, prevzeli šeni! — (Hočejo vezati vsi trije.)

KAZIMIR: Počakajte! — Maslo, pripeljite mi še onega.

MASLO: Sluga sem, prečastiti. (Odide.)

KAZIMIR: (Stopi z križem v roki k Francetu in Fererju.) — Prekličita in takoj sta prosti; — recita, da je vse hudičeva iznajdba, kar sta govorila in učila.

FRANC: Prej smrt! — Škoda časa, ki ga izgubljaš z nama! —

KAZIMIR: Rotim vaju, da v imenu križanega prekličeta.

FERER: Sva že —

MASLO: (Vstopi z Kozmo.)

Tukaj je, prečastiti!

KAZIMIR: Sem pred me! — (Stopi na svoj prostor.)

MASLO: (Porine Kozmo pred Kazimirja.) Tukaj stoj, — krivoverec in skrunitelj božjih pravic.

KAZIMIR: Ti si Kozma Zaveza?

KOZMA: Da.

KAZIMIR: Ti si obdolžen, da si član tiste tvarišije, ki ruje proti sveti veri in njenim učnikom.

KOZMA: Ne poznam nobene tvarišije in nobenih učnikov.

KAZIMIR: Tiho in ne lažaj.

Kdo je pa včeraj prvi povedal temu le, (Pokaže Franceta.) da bode sveta inkvizicija napravila lov na krivoverce? Ali nisi bil ti prvi, ki je povedal vse obema, ki sta tukaj zvezana?

KOZMA: JAZ —?

KAZIMIR: Da, ti —!

KOZMA: Jaz bi rad dokazoval to.

KAZIMIR: Je dosti, da si član tiste družbe.

KOZMA: Kaj dosti?

KAZIMIR: Da imamo pravico do tebe, če hočemo te tudi

lahko ubijemo.

KOZMA: Po krščansko —!

KAZIMIR: Prekliči, kar si pomagal učiti.

KOZMA: Nimam kaj.

KAZIMIR: Vzemite tistega z natezalnice, in nategnite temu žile, da še on poskusi našo moč.

(Maslo, Pelin in Luter hitro store ukaz. Vzamejo Franceta doli in vržejo Kozmo na natezalnico.)

PELIN: (Zavrti in nategne.)

Prekliči!

KOZMA: Nikdar, če tudi takoj umrem.

KAZIMIR: Nobenega usmiljenja s temi prekucuh. Nategnite mu žile, potem pa v ječo z njimi, da tam poginejo kot psi!

(Čuje se zvonec.)

Maslo, pojdi in poglej, kdo da je, in se vrni takoj nazaj.

MASLO: Sluga (Odide.)

KOZMA: (S težavo.) Svoboda, kje si —!

KAZIMIR: Molči! — Nategnita, da bo imel dosti enkrat —!

KOZMA: (Zastoče.)

MASLO: (Vstopi z pismom.)

Tukaj, prečastiti. (Mu da pismo.)

KAZIMIR: (Vzame pismo in ga čita tiho, ko prečita, mu pade iz rok in on se zgrudi na stol.)

Bog — ?!!!! Ali je mogoče, da dopuščam take stvari?!

PELIN: (Prestrašeno.) Kaj pa je, prečastiti?

KAZIMIR: Čitaj —

PELIN: (Pobere pismo in ga čita.)

Minist. za celreba, 1284 B-C.

Vse jetnike aprte brez dokazov se mora štirindvajsetih urah izpustiti na prosto. Prestopek te odredbe se kaznuje od šestih mesecev do dveh let zapor.

Inkvizijska sodišča izgube vso moč in veljavo z to naredbo, do poslovanja.

April 6.

Minister justice.

KAZIMIR: Nazaj, nazaj v lepe čase —! (Omedli in pade na tla.)

(Franc, Ferer z težavo vsta-

jo si roke in pogledajo Kazimir-eta in odvežeta Kozmo. Podaja.)

FERER: Moč svobode vstaja! — Živela svoboda —!

KAZIMIR: (Se predrami.) Pojdite od tod, in se mi nikdar več ne prikažite!

FERER: Gospod Kazimir, — moč ta velja, kaj ne —?

KAZIMIR: Zlati časi, kam plovete —?

FERER: ZA duhom časa gospod! — Pojdimo in ne motimo ga več, naj se pripravi na nov dan — (Odidejo.)

Kazimir: (Počasi vstane.)

Moč so mi vzeli, jezika pa ne —!

(Zastor izvrši svojo vlogo.)

(Konec.)

DOPIS.

WEST ALLIS, WIS.,

11. sept. 1920

PROŠNJA.

Tem potom se zaupno obračam na Vaše cenjeno društvo za blagohotno pomoč, katero rabim Slovenski Sokol v Šmartnem pri Litiji. Ker sem prepričan, da se nahaja v Clevelandu tudi kateri iz občine Litija, oziroma Šmartno, vsled tega upam, da ta prošnja ne bo zastoj.

Priloženo je tudi originalno pismo, katerega sem prejel od načelnice Sokola Litija-Šmartno iz katerega Vam bo najbolj razvidno po čem hrepenijo naši rojaki v stari domovini.

Znano vam, da je vsa naša nada in up v naši nadebudni mladini ter od nje tudi zavisi sreča in bogostanje naše mlade Jugoslavije. Ni je pa boljše prilike zadostiti dolžnostim domovine, kot biti Sokol, z dušo in telesom, in srecem kateri v resnici gori za narod in domovino.

V pismu ni vse tako v redu kakor bi moralo biti, kajti tiče se tudi nekoliko srbskega prestolonaslednika, regenta, toda temu ni zamere, ker prišel bo čas, ko bo Sokol se zdrnil ter pričel s propagando za ljudovlado, katere naša mlada Jugoslavija potrebuje. Upam, da se ne boste ozirali na nekatere pomankljive oziroma pretirane reči, ampak se boste pokazali resnične brate Sokola ter mu priskočili na pomoč z darom, katerega nujno potrebuje.

V slučaju, da Vaše bratske društvo priskoči na pomoč ter določi svoto za dar, oziroma za zgradbo Sokolskega doma v Šmartnem pri Litiji, se Vam v

imeni šmartinskega Sokola prav-lepo zahvaljujem ter kličem kre-pak sokolski!

ZDRAVO!

Anton F. Kozlevčar,

P. S. Darove naj se blagovoli pošiljati na Anton F. Kozlevčar, 438—52nd Avenue, West Allis, Wis. Imena darovalcev bodo priobčena v slovenskih listih, kateri so prijatelji Sokola.

ZAKAJ JUGOSLAVIJA NI REPUBLIKA?

Milvaška "Slovenija" piše:

"Zakaj ni Jugoslavija republika in zakaj je kraljevstvo?" Pod tem naslovom piše neki J. I. Faletič v clevelandski Ameriški domovini daljši članek. Članek bi moral biti nepristranski in prinašati samo dejstva, toda v njem so samo nedokazana domnevanja, ki ne odgovarjajo resnici. Pribiti moramo le nekaj dejstev. Priznanja Jugoslavije v Washingtonu za časa vojne ni preprečil nihče drugi kot srbski ministerski predsednik Pašić sam. On je namreč pri zaveznikih protestiral, ko so hoteli priznati Jugoslavijo, ki bi bila obsegala vse jugoslovanske pokrajine izven Srbije. Pašić je hotel ustvariti veliko Srbijo a ne Jugoslavije. Zato je proti priznanju protestiral in njegov protest je imel uspeh. Ravno to je tudi eden glavnih vzrokov, da je Jugoslavija kraljevina danes, kajti ako bi bila Jugoslavija priznana pred koncem vojne, bi ne bili Jugoslavlani po porušenju Avstrije izpostavljeni na milost in nemilost vsem svetovnim imperijalistom. Če bi bila Jugoslavija priznana, tedaj bi se ji ne bilo treba podvreči popolnoma in povsod srbskim zahtevam, kajti šele s tem, da so se ostali Jugoslavlani pridružili Srbiji, so izposlovali sebi priznanje pri tujih državah, in ravno v tem je Pašić zmagal. Pri združenju Slovencev, Hrvatov in Srbov se je morala večina Jugoslovancov pokoriti manjšini, kajti Srbi so v manjšini. To je dejstvo, ki se ne da več pridu-gaćiti.

POSLEDNJI OPOMIN.

Ameriški Rudeži Križ je prejel od urada Chicškega Jugoslav Reliefa sledeče naznanilo:

Jugoslav Relief — Chicago — obvešča s tem svoje prijatelje in druge zainteresirane osebe, da je izplačal vse točno prijavljene tirjave za škodo, povzročeno po izgubi oziroma krađnjih individualnih zabojev, ki je jih bil lani prevzel, in radi tega naproša vse, katerih tirjave niso bile še

pobotane, naj odgovorijo čim prej na pisma, poslana njim po predporedoma, v katerih se je zapisalo za nekoliko podatkov glede njihove zgrade.

Jugoslav Relief želi končno zaključiti svoje delo in predati javnosti račun ter poslati preostalo svoto ustanovam v starem kraju, ki zaslužijo podporo. Če ti tega je velike važnosti da se te še dosedaj nerešene tirjave čim prej vredijo, kar je mogoče le tedaj, ako zaprosene osebe, ki odgovorijo na jim poslana pisma.

Ker se je nekoliko pisem vrnilo, ker pošta ni mogla naslovljenca na adresi zabeležiti v tem uradu, radi tega smo tramo se vpravičeni, da poslavimo rok za prejem teh tirjav. Upravitelj urada Jugoslav Reliefa s tem daje na obče znanje, da se bodo v ozir jemale le nerešene tirjave, za katere bi odgovor najkasneje do 15. septembra 1920. Osebe, ki ne odgovorijo do tega roka, se bodo smatrale kot da ne zahtevajo nikake odškodnine in njihova ziroma njihove družine svojega sno priglase na tirjave se smatrala kot zapadla.

Vsa pisma naj se pošiljajo na Ivan Mladinec, c/o Jugoslav Relief, 1107 Broadway, New York City, N. Y.

Mnogo ponosa je že ustvarila Enakopravnost v Ameriki bivajočim rojakom. Ali si pa rojaki tega zadevate spoznavati. Pokažite nam, da ste tudi vi ne le samo čitatelj lista, temveč tudi lastnik. Prite delnice in postanite njegov delnik.

Dnevnik
Enakopravnostje
ŽICA

ki spaja

odjemalca s trgovcem

Oglas v našem listu

dospe na svojo dolo-

ceno mesto liki tele-

gram.

Skušnjave Tomaža Krmežljavčka.

Ko so bili zbrani vsi odgovori, je Tomaž svojega nominalnega očeta Božezarja zopet opijanal ter se polastil ključev do njegove skrinje in zopet je žrtvoval celo noč, da je pisavo prejetih odgovor primerjal s pisavo pisem, ki jih je zapustila njegova mati.

"Sedemnajst svojih očetov, uštevši Joško, Mrcino in Štebalarja torej imam." Tako je Tomaž formuliral sad svojega primerjanja pisav in kombiniranja z drugimi podatki.

"Dvaintrideset bi jih moralo biti, dvaintrideset mož je dopisovalo moji rajni materi, a samo sedemnajst jih je mogoče prijeti. Ker sem se z Mrcino poravnal, za Štebalarja pa ne vam, kje da je, ostane še petnajst očetov."

Se manj zadovoljen je bil Tomaž, ko je pregledal v katastru rubriko o premoženjskih razmerah svojih očetov. Trije so bili vpisani kot premožni, drugi pa so bili imetniki slabih fara in večinoma celo zadolženi. "Škoda, res škoda," je menil Tomaž. "Ali naj bo kakor hoče, po vrsti jih primem, naj že da kar kdo hoče, nekaj se bo vendar nabralo."

Tomaž je nesel materina pisma zopet v Božezarjevo skrinjo in je šel pri belem dnevu spat, želeč sam sobi junaško srečo pri lovu na svoje očete.

Paralelno z večmesečnim zasledovanjem domnevanj očetov je tekla še druga akcija, kateri se je Tomaž posvečal vsaj z enako, če morda ne še v večjo vneto. Njegovo hrepenenje, pridobiti si Natalijino ljubezen, ni bilo še nikdar tako veliko, kakor sedaj. Natalija se je bila razvila v zrelo lepoto, a postala je še hladnejša in nepristopnejša, kakor je bila poprej.

Nesreča, ki jo je imela s podčastnikom, jo je potrla tako, da nekaj tednov sploh ni šla z doma, dokler namerel ljudje niso na stvar pozabili.

A od tedaj se ni dala več spremljati od moških, s katerimi se je seznanila na ulici, nič več ni kometirala in nič več se ni nastavljala na promenadah in po obljubljenih ulicah. Pač pa je čitela gledališke igre, kar jih je dobila v roke, se zanimala za gledališko rubriko v nemških časopisih in cele večere predsedala pri stari šivilji gospodični Mariji, ki se je spominjala za celih petdesetlet nazaj vseh nemških igralcev, kar jih je bilo v Ljubljani in vedela vse polno slučajev, da je preprosta gledališka igralka dobila barona ali grofa in celo princa za moža.

Tomaž je nekaj časa opazoval Natalijino početje in dasi mu prijateljica njegovih otročjih let ni ničesar zaupala o svojih načelih in namenih je vendar kmalu uganil pri čem da je.

"K nemškemu gledališču hoče," je razlagal Tomaž eksekutorju Smoletu, ki je bil vedno v skrbah, kaj da bo z Natalijo in je vedno tožil, da ni za nobeno delo. "Vse tiste punice, ki nimajo nič talenta in ne pridejo naprej, se smatrajo za preganjane in zatirane in hočejo presedati in misliti, da bodo pri nemškem gledališču napravile svoje srečo. Pa jaz vam povem, boder, da za Natalijo ni nič pri gledališču, ne pri slovenskem in pri nemškem. Zenska, ki misli na možitev, sploh ni za gledališče."

"Prosimo te, Tomaž, povej to Nataliji," je dejal Smole. "Meni nič ne verjame. Zdaj je že toliko stara, da bi lahko pametna postala. A kaj zasluži? Komaj toliko, kolikor rabi za svoja oblačila, živeti pa jo moram jaz. Oblači se kakor kako princezinja, doma pa otepmo repnato kašo."

Tomaž je ustregel Smoletovi želji in je pri prvi priliki na previden in obziren način dal Nataliji razumeti, kaj sodi o njeni umetniški prihodnosti. In zaljubljeno je dostavil.

"Glej, Natalija, ali bi ne bilo boljše, če bi se midva

sporazumela?"

Toda Natalija je bila hudo užaljena in je ošabno odklonila vsako sporazumljenje s Tomažem.

"Kaj pa razumeš ti o umetnosti?" ga je vprašala.

"Nič ne razumeš! Pred par leti si nekajkrat pogledal za gledališke kulise in sem in tja hodiš gledat kakke nogavice imajo igralke na odru, pa hočeš govoriti o umetnosti! Jaz pa čutim v sebi poklic za umetnost in hočem postati umetnica."

"In boš seveda nevhvaležni domovini pokazala hrbet," se je rogala Tomaž, "in slava tvoja bo šla po svetu in prišel bo najmanj kak baron, ki te bo popeljal na svoj grad. —"

"Nič se ne ve," je hitro rekla Natalija, "gotovo pa je, da se ne bom zaljubila v človeka, ki za konsume cukra tehta in račune v red spravlja."

"Tudi tedaj ne, če bi ti kak tak človek položil na mizo lepo hranilnično knjižico?" je vprašal Tomaž in vzel iz žepa svojo vložno knjižico ter jo izzivajoče pomolil Nataliji pod nos.

"Tudi tedaj ne," je ošabno izjavila Natalija.

Tomaž je zopet spravil svojo vložno knjižico, a Natalijina kategorična izjava ga je tako potrla, da je melanholično zavzdihnil:

"Čudno, da se midva kar ne moreva sporazumeti. Kadar sva skupaj, pa se skregava. A glej, Natalija, jaz te imam vendar rad in prepričan sem, da se ne bom oženil z drugo. Tebe bi pa vzel, če bi le še malo počakala."

"Saj čakam," je hudomušno dejala Natalija. "Le pridno nosi kronice v hranilnico; kadar boš sto let star, boš morda le toliko prihranil, da boš lahko posteno oblačil."

Tomaž je pogledal po svoji obleki in se je namemnil. Oblečen je bil skromno, ne samo, ker se mu je zdelo škoda denarja, marveč tudi zato, ker je hotel v svoji službi že z obleko posvedočiti, da živi samo od svoje plače in ni hotel izdati, da je že nekaj denarja na stran spravil.

Od tega večera sta z Natalijo zopet govorila in vsakdanje stvari in živela drug poleg drugega kor dva tuja človeka. A Tomaž je imel vedno v sebi oči in je dobro vedel za vsak korak, ki ga je Natalija storila. Vendar pa je imel trenutke, ko ga je sila velika žalost zaradi njegove ljubezni do Natalije.

"Treba bi bilo napraviti posebno društvo, ljubezen, kakor imamo društvo zoper alkoholizem, če imamo društvo v varstvo živali pred trpinčenjem, zakaj bi ne imeli društva v varstvo moških pred beznijo?"

Navzlic svoji nesreči v ljubezni in navzlic obilni mu delu s poizvedbami za svoj očetovski katastrof, Tomaž vendar še našel dovolj časa ne samo za sestanke s tipkarico Filipino, nego tudi od časa za sestanke pri gospe Inez in celo za pripravljanje svoje prihodnosti.

DENAR V JUGOSLAVIJO

Posiljamo hitro, točno in gotovo. Potrdila podpisana lastnoročno od prejemnika prejmemo v najkrajšem času. Prodajamo PAROBRODNE LISTKE na vse črte v in iz Evrope po originalni ceni. Dobivamo našim potnikom

POTOVALNE LISTINE

kot vse druge potrebne spise, ter opravljamo tudi JAVNE NOTARSKE posle vseh vrst vestno in točno. Dobivamo vsa potrebna dovoljenja za dobavo kake osebe iz Evrope v Ameriko. Prejemamo denar na

HRANILNO VLOGO

ter plačujemo po 4% obresti. Pričnite vaš račun danes. Največ hranišne vloge izplačamo na zahtevo ulagalca brez obotavljanja.

Nemeth State Bank

John Nemeth pres. New York, N. Y.

CUNARD LINIJA

LADJA "AQUITANIA"

odplove 12. oktobra

do HAMBURGA in LIBAU via ANGLIJO

Tretji razred HAMBURG \$125.00

"LIBAU" \$145.00

In poleg še \$5.00 vojnega davka.

Zglasite se pri najbližjemu zastopniku CUNARD LINIJE.

POSEBNOSTI.

Pravkar smo prejeli večjo odposiljatev posebno finih BRINJEVIH JAGOD za katere vam lahko nudimo sledeče nizke cene:

- 1 funt 36c.
- 10 funtov 34c. funt
- 25 funtov 32c. funt
- 50 funtov 30c. funt
- 100 funtov 26c. funt

THE W. K. DRUG CO.

ST. CLAIR AVE. vogal Addison Rd.
EDINA SLOVENSKA LEKARNA V CLEVELANDU.

PRIPOROČILO IN ZAHVALA

Spodaj podpisana izrekam na tem mestu najtoplejšo zahvalo slovenskemu zdravniku kiropraktike

DR. ALBERT IVNIKU
na 6408 St. Clair ave.

Uradne ure: 10-12; 2-4; 6-8
ki je mojo že dolgo trajajočo bolezen v dveh tednih ozdravil. Vsakemu ga najtopleje priporočam.

MARY NOVAK
5345 Standard Ave.

GROZDJE!!

MOŠT!!

Cenjenemu občinstvu naznanjamo, da bomo stiskali

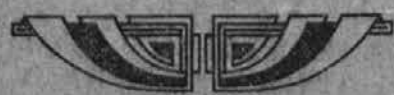
GROZDJE

in sicer v splošno znanem prostoru pri Jos. Birk, sedaj R. Božeglav.

Ako hočete imeti dobro kapljico, zglasite se na

6006 ST. CLAIR AVENUE

Prodajali bomo tudi grozdje, za one, ki hočejo stiskati sami.

Frank Somrak & John Smrke

IZ STARE DOMOVINE.

VELIKI POŽAR V DRAVLJAH UPEPELIL ŽELEZNIŠKE DELAVNICE.

V četrtek popoldne dne 2. septembra ob tričetrt na dve je začelo z ljubljanskega gradu bi ti plat zvona. Dano je bilo znamenje, da v Dravljah gori. Ob istem času je nastala v delavnicah državne železnice na dravljanskem kolodvoru med delavstvom velika panika in razburjenost. Čuli so se obupni kliči: "Gori — Gori!" Delavci, katerih je okoli 168, so z vso naglico zapuščali delavnice, komaj so si rešili svoje življenje, zapuščajoč plamenu svoje obleke.

Poslovodja Habrdole je ves zbežan in z vso naglico obvestil o velikem požaru na kolodvoru službujočega uradnika, ki je takoj telefoničnim putem obvestil merodajno mesto državne železnice v Ljubljani in dravsko divizijo.

V delavnicah državne železnice, v katerih so popravljali razne osebe in tovarne železniške vozove, je ob 1. uri 45 minut izbruhnil silovit in velikanski požar, spremljan z veliko eksplozijo bencina. Kakor znano, so na nekdanjem velikem premikalnem kolodvoru v Dravljah, postavljene večje barake, ki so tekom vojne služile za shrambo raznega materiala in se je po polomu nahajal velik del demobilizacijskega blaga v teh barakah. Te barake so sezidane na docela enostaven in priprost način. Nikjer ni nikakih požarnobrambnih naprav, niti hidrantov za slučaj kake nezgode. Delavstvo je že dalj časa slutilo da mora v teh barakah nastati enkrat nesreča.

Te barake so sedaj preuredili v delavnice. Dve veliki baraki ste služili kot delavnice, druge za skladišča. V delavnicah so bili nameščeni in montirani lepi, moderni in zelo dragi stroji za mehanike, strugarje in mizarje. Kratko delavnica v teh barakah je bila modernó opremljena.

V gori omenjenem trenutku je imel delavec Viktor Spec posla pri glavnem in edinem gonilnem motorju, ki je gonil vse obrat v delavnicah. Nalival je v motor bencin. Po naključju in na doslej še na ne pojasnen način je šinila mala, žareča iskra iz motorne sveče v bencin. Nastala je takoj silovita eksplozija, ker se je bencin vnel. Goreči bencin je po obrazu zelo obzgal prisotnega delavca Viktora Spec, katerega so po navdilih dr. Rusa, ki je bil prišel takoj na mesto pogorišča, odposlali v deželno bolnišnico.

Vsa delavnica je bila takoj v velikem gostem in silno uničujočem plamenu. Siloviti ogenj je takoj obvladal vso delavnico in ni bilo mogoče niti najmanjše stvarice rešiti uničujočemu plamenu. Delavcem so zgorale vse obleke. Pokončani so bili takoj vsi stroji. Najmodernejši strojni stroji so bili uničeni. Tekom dveh ur je silni požar upepelil vso delavnico in zraven se nahajajoče skladišče raznega materiala.

Poleg delavnice se nahajata tudi skladišče bencina in strojnega olja. To skladišče je bilo popolnoma napolnjeno. Sreča je bila velika, da se tudi to skladišče ni vnelo.

Gasilska akcija, katere so se udeležile številne požarne brigade iz Ljubljane. Spodnje in Zgornje Šiške, iz Dravlj, Glinc. St. Vida in iz Gamelin, je bila omejena samo le na lokalizacijo požara, kajti gasenje je bil nad vse otežkočeno, ker ni bilo vode in ni v posredni bližini nikakega vodnjaka. Vodo so morali dovažati.

Okoli 4. ure popoldne se je posrečilo požar udušiti in večerni gosti dež je dopomogel, da se je ogenj povsem do zadnje tleče iskre ugasil. Ko je začel padati dež, so se dvigali proti nebu go-

sti oblaki pepela.

Škoda? Točne škodo doslej še ni možno dognati. Na lice pogorišča je došla takoj komisija železniških uradnikov in polkovnik Vašič, ker tudi vojaška oblast je imela del delavnic v svojem obratu v teh barakah. Doslej se čujejo o škodi razne govorice. Nekateri cenijo škodo v veliko milijonsko število. Kakor smo mogli dognati, se lahko ceni škoda na strojih, materialu in vagonih na 5 milijonov dobre valute.

PISMO IZ CELOVCA.

Pod naslovom: "Der schleichende Zusammenbruch" piše zadnji nemški "Michel", ki izhaja v Gradcu tole:

"Danes dobro vemo, da polom ni bil delo onega novembra, marveč da se dogaja najstrašnejši polom ravno sedaj. Čakajo nas še mnogo hujši dnevi in slep bi bil, kdor bi tega ne hotel videti."

To so besede, ki odgovarjajo resnici in kdo ne verjame, naj se potruži k nam v Celovec. Od dne do dne je huje, a nobenega upanja ni, da bo kdaj bolje, če nas ne reši Jugoslavija. To je še edina tolažba in ta nas edina še krepí a ne morda samo nas Slovencev; danes tudi že Nemce, ki so po večini že sprevideli, da jim ne bo nič pomagano, tudi če se jim posreči rešiti cono B, oziroma jo spraviti pod okrilje Avstrije. V prvem letu obstoja Avstrije imamo čez 14 milijard kron deficita; blaga in še manj pa hrane. Tovarne stojijo, trgovci se sprehajajo po praznih trgovinah; ljudstvo se podi za živževem a kmet tudi nima ničesar, ker edini up, ki ga je imel, je bila letina, ki je dobro kazala. Sedaj pa niti tega ni več, ker je uničila vse toča. Težke dneve preživljamo, a še težji se nam bližajo in res slep mora biti tisti, ki jih že ne čuti in vidi prihajati. Ne vemo, ali bi se smejali ali jokali nad neumnostjo, ki jo bruha v svet celovške novine, češ, da imamo tu več živeža, nego ga ima cela Jugoslavija in da v Jugoslaviji ljudje od lakote umirajo. Sploh pa, če v Jugoslaviji čitajo celovške novine, smo uverjeni, da avstrijski poslanci, ki se sedaj mude v Belgradu, glede živeža ne opravijo ničesar. Vsled tega se pa pri nas tudi vse vprek jezi na celovške hujšakače, ki so krivi vsega zla. Ti si za vsak slučaj že "kofreke" bašejo in frčali bodo tja, kamor jih srce tako vleče; drugi pa, ki imajo tu svoje premoženje, že resno premišlujejo; ali ne bi bilo bolje jezika držati za zobmi. Uradniki pravijo, če bi jih jugoslovenska vlada obdržala v službah, da bi glasovali skoraj vsi na priklonitev Celovca k Jugoslaviji.

Strašno jih je potrla vest, da pride tudi Nemčija pod kuratelo, če hoče dobiti posojilo od drugih držav, brez katerega bi bila tudi Nemčija kup ničvrednega kamenja. S tem jim je up za priklonitev Avstrije k Nemčiji splaval po vodi. Pomembne so besede, ki jih je 12. t. m. izgovoril g. S.... ugleden celovski Nemec v družbi ožjih somišljenikov. Rekel je: "Vsak dan proklinjam uro, ko so zapustili Jugoslovenci Celovec, ker od tedaj nas preganja pomankanje in o kakem redu ni niti govora."

Okrajna glava nekega okraja — ime povemo, ko pride čas za to, — je rekel: "Trditve, da imamo v coni A večino, je gorostalna laž, ker vsi vemo, da smo z vsakim dnem manj sigurni za cono B. Nikakor ne odobravam gonje gotovih celovških krogov proti Jugoslaviji, ker bomo prej ali slej nje državljanji. Sem Nemec, a imam tudi pravico do življenja, ki ga pa Avstrija, na mojo veliko žalost, meni in moji družini ne more nuditi." Nastavljamo te izjave, sodelo na petnajst mesecev težke ječe.

GROZNA ŽELEZNIŠKA NESREČA NA PROGI DUNAJ TRST PRI PONTEBI.

Videm. — Blizu postaje Reana del Rojale je skočil ob 13.30 s tira vlak 503, ki je privozil z Dunaja. Vsi vozovi so padli s proge v bližnjo dolino, kjer so se razbili ali prevrnili. Doslej so izrekli izpod vozov 6 mrličev, toda smatra se, da jih mora biti še več spodaj. Ranjenih je veliko oseb, med drugimi A. Germek in Julij Mirkovič iz Trsta.

Iz tržaškega življenja.

Drzen roparski napad. Včeraj popoldne je vodstvo "Dobrovoljne pekarske zadruge" v ulici Torre bianca št. 41 izročilo svojih blaginčarkin večjo svoto dedična Ana Romano svoj denar narj z nalogom, da jo nese v neko tukajšnje banko. Gospodarskega papirnat zavoja, ga obvezala z vrvice in odšla, spremljana od malega vajenca. Ko pridete na vogal ulice Zonta, pristopi k gospodični Romano eleganten neznanec, ter ji močno udari v roko z namenom, da bi ji izbil zavoja, kar pa se ni zgodilo, ker blaginčarka je držala ovoj za zanjko vrvice. Zlikovec ji je nato poizkušal iztrgati zavoja iz roke. Gospodična Romano je začela v velikem strahu klicati na pomoč, naker je prihitel nekaj ljudi. Hudoobnež je izpustil plen in zbežal. Drzen napad so javili kvesturi.

Kaj vse ljubzen stri. — 47-to izvedel, se mu je zbudilo v ulici Cristoforo Cancellieri št. 115, je svoj čas živel v skupnem gospodarstvu z neko Dominiko Cauciani, rojeno Collno, katere je bila vsled svojega slabega vedenja — ločena od moža. Njeno obnašanje je bilo tako nasilno, da tudi Ludvik Urbanc ni mogel dolgo časa vztrajati s to žensko. Dominiki Cauciani pa je postal čas predolg, zato je poizkušala svojo srečo s tretjim. Iskala je in iskala ter se slednjič združila z delavcem Josipom Faličem. Ko je Urbanc to izvedel, se mu je zbudilo v srcu ljubosumje in se je večkrat poizkušal približati k nesrečni ženski. Gospa Dominika pa ni in ni hotela o Urbancu nič vedeti. Vse posredovanje dobrih ženic ni pomagalo. Urbanc se je odločil včeraj zjutraj, da osebno pregovori gospo Dominiko. S tem namenom se je napotil v njeno novo stanovanje in potikal na vrata. Gospa Dominika se je sicer takoj oglasila, toča videc pri vrodu Urbance, je naglo zaloputnila vrata. To Urbancu ni bilo po godu in ga je skrajno žalilo, tako da je dobesedno zbesnel. S svojimi samoskimi ramami je ulomil vrata ter planil razjarjen v stanovanje. Ne da bi izpregovoril besedice, je začel razbijati, kar mu je prišlo pod roke. Razbil je vse, kar se je razbiti dalo. Gospa Domenika se je plaho stiskala k oknu in strašno kričala in psovala. Kričanje in razbijanje je privabilo dva redarja, katere sta zaljubljenega razbijajoča odvedla v zapor.

Čez demarkacijsko črto. (Tatinska idila.) Fant Jože Habe je sin kočarice, ki ima svojo malo in uborno bivališče tik demarkacijske črte v bližini Črnega Vrha nad Idrijo, toda tostran. Umevno, da je položaj kočje bil kakor nalašč ustvarjen za razne tihotapske posle preko meje. Jože se je tudi večinoma pečal s tihotapci in neke noči februarja meseca letošnjega leta je z dvema drugima tihotapcema odpegljal iz hleva posestniku Francecu Mescu v Zaplani 24.800 K vreden par volov. Nekemu mešarju v zasedenem ozemlju jih je prodal za 3500 lir. Mešetar pa Furlanom za 5600 K. Ljubljansko porotno sodišče, ki je začelo svoje jesensko porotno zasedanje, je Jožeta Habeta obsojilo na petnajst mesecev težke ječe.

Naznaniti želim

da sem prevzel urad Dr. A. J. BAILEY, nad Cohn's Drug Store na vogalu Marquette in St. Clair Ave.

Vse one, ki so obiskovali ta urad doslej ali katerih delo še ni spopolnjeno bom vesel videti. Jaz sem namenjen ostati v tej okolici in zato hočem delati najboljšo delo, tako da ne bo nihče nezadovoljen.

DR. E. H. KAHN
5388 St. Clair Ave.

SLOVANSKA DELAVSKA PODPORNNA ZVEZA

Združena s Slov. Podp. Dr. Sv. Barbare in s S. D. P. D.

SLOVANIC WORKINGMEN'S BENEFIT UNION

SEDEŽ V JOHNSTOWN, PENNA.

GLAVNI URAD: 634 MAIN ST., JOHNSTOWN, PA.

USTANOVLJENA 16. AVG. 1908—INKORPORIRANA 22. APR. 1919.

Je močna in sigurna organizacija s 154 krajevnimi društvi, ima nad \$200.000.00 premoženja in okrog 11.00 članov.

Sprejema vsako značajno osebo ne glede na veroizpovedanje, zmožno kakega slovanskega ali angleškega jezika.

Članstvo zavaruje v starosti od 18—45 leta na \$250.00 \$500.00 in \$1000.00 smrtnine in za \$1.00 ali \$2.00 dnevne bolniške podpore. Osebe and 45—55 let starosti za \$100.00 smrtnine in \$1.00 dnevne ali brez bolniške podpore.

Zavaruje se tudi lahko samo za smrtnino brez bolniške podpore.

Celo bolniško podpora plačuje za dobo 6 mesecev in polovico iste za nadaljnih 6 mesecev ene in iste bolezni.

Člani lahko zavarujejo tudi otroke v starosti od 2—16 let do \$200.00 smrtnine proti 10c mesečnine.

S. D. P. Z. posluje po National Fraternal Congress lestvici.

Svoje obveznosti plačuje redno n točno.

Nova društva se ustanavljajo z osem ali več novimi člani v starosti od 18—55 let.

Vstopnina znaša \$1.00 poleg redne mesečnine za mesec, v katerem pristopi.

S. D. P. Z. ima krajevna društva po vseh naprednih naselbinah v Zdr. državah in Canadi.

Po naselbinah, kjer še ni društva S. D. P. Z., pišite za pojasnila kako istega ustanoviti na glavnega predsednika ali pa tajnika.

J. PROSTOR, preds.
6120 St. Clair Ave.
Cleveland, O.

BLAŽ NOVAK, tajnik
634 Main Street.
Johnstown, Pa.

DR. L. E. SIEGELSTEIN

Zdravljenje krvnih in kroničnih bolezni je naša specialiteta. 308 Permanent Bldg. 746 Euclid ave. vogal E. 9th St. Uradne ure v pisarni: od 9. zjutraj do 4. popold. od 7. uro do 8. zvečer. Ob nedeljah od 10. do 12. popoldne.

ZADRUŽNA TRGOVINA.

SLOVENSKA DELAVSKA ZADRUŽNA ZVEZA

667 E. 152. cesta

je delavsko podjetje, kjer dobite mnogo življenjskih potrebčin ceneje nego drugje.

Naša želja je, da postanete tudi vi član tega podjetja in obenem tudi odjemalec.

Le na ta način si mora delavstvo pomagati, ako si osvoji trgovino in se v delovanje iste zainteresira.

Pridite in si nakupite vsega potrebnega v naši trgovini. Vedno sveža zaloga razne mesenine. Domače suho meso. S. D. Z.

